

Poșta electronică

Una dintre cele mai importante componente ale Internetului este poșta electronică sau sistemul e-mail.

Sunt convins că ai văzut de multe ori, pe cărțile de vizită ale prietenilor tăi, de exemplu, adrese Internet, care diferă de adresele *http* sau *ftp* prin faptul că au în componența lor un simbol "@".

O astfel de adresă e-mail arată similar cu a mea: zeus@dart.ro. Partea din stânga simbolului reprezintă numele unei cutii poștale dintr-un calculator. Partea din dreapta lui "@" reprezintă adresa calculatorului pe care se află acea cutie poștală. Ca și în cazul unor adrese Web (*URL*), această adresă a calculatorului îți poate arăta din ce organizație face parte, sau de ce naționalitate este expeditorul unei scrisori pe care o primești.

De exemplu, dacă primești o scrisoare electronică de la mine, vei înțelege, din grupul de litere "ro", că eu sunt din România. Apoi, din "dart" vei putea înțelege că sunt un abonat al serviciilor Internet oferite de *Fundația Dart din Arad*. O altă adresă este: bogdan@cybernet.ro.

Prin e-mail pot fi trimise scrisori electronice chiar mai multor oameni deodată, astfel încât poșta electronică poate fi folosită și pentru știri.

Pentru a trimite cuiva o scrisoare electronică, trebuie să îi cunoști adresa e-mail. Vei mai avea nevoie, firește, de un program de transmitere e-mail, care poate fi *Mail*, *Elm* sau *Pine*, dacă lucrezi în *Unix*, sau *Internet Mail*, *Netscape Mail*, *Eudora Pro* sau *Pegasus*, dacă lucrezi în *Windows 95*. Noi vom face referire la programul *Internet Mail*, care este foarte simplu de utilizat și are o interfață gratică prietenoasă. Modul de lucru în alte programe de sub *Windows 95* este similar.

Lucrul cu Internet Mail

Înainte de a începe să lucrezi cu programul *Internet Mail*, trebuie să realizezi anumite operații de configurare, așa cum se vede mai jos (vezi *options->server*):

Practic, trebuie să precizezi care este adresa ta de e-mail (cea pe care vei primi mesajele), precum și numele de cont și parola pentru conectarea la serverul tău e-mail; pe acestea le-ai primit de la furnizorul de servicii Internet (câmpurile POP3 Account și Password). Numele sau codul IP al serverelor prin care trimiți, respectiv primești mesajele e-mail, sunt precizate la outgoing Mail (SMTP), respectiv incoming Mail (POP3). De obicei ele sunt două grupuri de numere identice sau două grupuri de numere identice (de exemplu, mail.cybernet.ro).

Anumite operații de configurare pentru trimiterea mesajelor pot fi făcute alegând opțiunea "send", ca în figura următoare. Astfel, de exemplu, poți opta pentru trimiterea mesajelor în format HTML, ceea ce va permite o formatare mai bună a textelor, sau includerea unor legături. Totuși, va trebui să-l avertizezi pe cel ce-ți va citi scrisoarea în legătură cu opțiunea ta, pentru ca el să fie pregătit să vizualizeze textul scrisorii în acest format. În mod prestabilit formatul scrisorii este Plain text (text simplu, obișnuit).

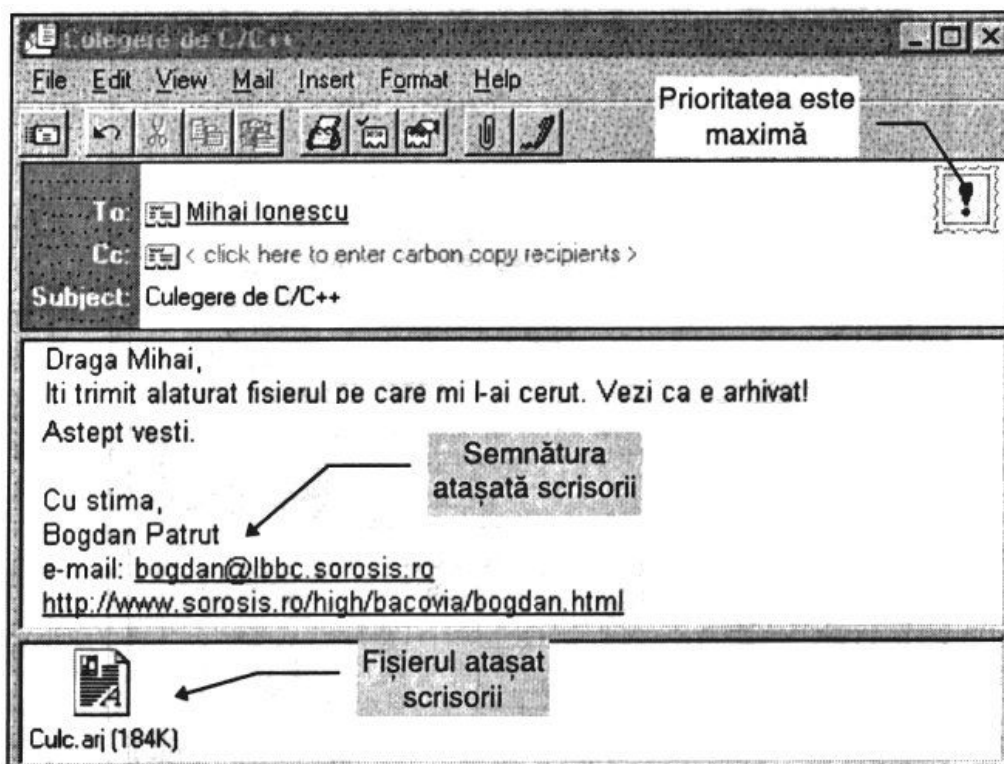
Trimiterea de mesaje și fișiere

Adresa destinatarului scrisorii tale va apărea în câmpul cu numele *To:*, după ce ai selectat opțiunea *New message*. Va apărea și un câmp cu numele *cc* : (*Carbon copy*= copie la indigo) unde vei scrie alte adrese, dacă vrei ca scrisoarea ta să poată fi citită și de alte persoane. O descriere scurtă a conținutului scrisorii va fi dată în câmpul *subject*, iar conținutul propriu-zis va fi scris în spațiul mai mare, rezervat special. Din meniul *options* poți stabili o semnătură, pe care, cu *Insert signature* o poți atașa scrisorilor pe care le trimiți, de regulă la sfârșitul textului scrisorii. Semnătura poate fi folosită pentru trimiterea de informații suplimentare despre tine, instituția în care înveți sau lucrezi, organizația din care faci parte, adresa ta reală e-mail, adresa paginii tale Web (dacă ai).

Dacă primele programe e-mail nu puteau transmite decât text, programele mai noi (inclusiv *Internet Mail* pot lucra și cu caractere speciale, sub forma unor pachete de informații binare, sau ca imagini, programe sau documente pentru editoare de texte. În acest scop, se va folosi opțiunea *Insert file* (numită adesea *Attachment* și va fi precizat fișierul care se trimite.

De exemplu, în figura de mai jos, subsemnatul a trimis o scrisoare simplă la adresa mionescu@cybernet.ro, atașând atât o semnătură, cât și un fișier.

De asemenea, s-a stabilit și prioritatea maximă (există trei niveluri de prioritate) pentru acest mesaj, lucru care va fi evidențiat când va ajunge la destinație.

Am spus că scrisoarea este trimisă la adresa mionescu@cybernet.ro, dar, totuși, în câmpul *subject* apare scris pur și simplu Mihai Ionescu, nume care să recunoaștem este mult mai simplu, mai clar și mai ușor de reținut. Practic, s-a folosit

posibilitatea de a asocia (într-o agendă de adrese *Address book*) fiecărei adrese un alias, care reprezintă un nume mai ușor de reținut.

Selectarea unui alias din agenda de adrese se face executând un clic pe pictograma ce însoțește unul din câmpurile *To:* și *cc:*.

Astfel, când am trimis această scrisoare, am folosit o agendă de adrese pe care o creasem mai înainte, după modelul din figura următoare (se ajunge aici acționând butonul *Properties*).

Unii programatori au dezvoltat programe care pot transforma un fișier binar într-un text simplu, ce poate fi trimis apoi via e-mail, prin incorporarea sa chiar în cadrul textului propriuzis al scrisorii. Apoi, cel care va primi scrisoarea va decodifica textul obținând fișierul binar inițial. Metoda funcționează bine, însă este destul de greoaie, iar expeditorii și destinatarii nu sunt întotdeauna programatori sau experți în lucrul cu calculatorul, ci doar simpli utilizatori.

Exemple de codificări de acest gen sunt: *Uuencode* (decodificarea se face cu *Uudecode*), *BinHex* și *Mime*.

Codificarea, respectiv decodificarea unor astfel de fișiere - pe baza acestor programe-se realizează automat în cazul programelor e-mail mai noi.

În figura următoare, care ilustrează cele spuse de mine mai înainte, se mai observă un lucru interesant: faptul că adresele e-mail sunt subliniate. Același lucru se întâmplă și cu adresele Web, iar un clic pe ele va avea ca rezultat lansarea programului de explorare (*Internet Explorer*), deci te va duce direct în Internet.

Conectarea la furnizorul Internet

De fapt, la expediere, mesajele sunt depuse pentru moment într-un recipient numit *outbox*, iar la destinatar, în recipientul *Inbox*. Transmiterea lor propriu-zisă în Internet, prin intermediul firmei furnizoare de servicii Internet, se realizează imediat în cazul în care conexiunea este directă, sau mai lent, în cazul conectării printr-un apel telefonic. Pentru realizarea transmisiei, în ambele cazuri va trebui să acționezi butonul *Send and Receive*.

După realizarea unei conexiuni PPP obișnuite, va apărea o fereastră care va indica faptul că este verificată cutia poștală și are loc un schimb de mesaje între calculatorul tău și serverul furnizorului Internet.

Mesajele primite pot fi puse în recipiente separate, create după anumite criterii (subiect, adresa expeditorului etc.), din opțiunea *File->Folders*.

De pildă, în cazul meu, am creat trei recipiente: *Cassini-Romania*, *Mihai Ionescu* și *Profesorii de informatică*, în funcție de adresa de la care vin mesajele. În afara acestora, există patru recipiente standard, și anume:

Inbox- mesajele primite, care nu sunt redirecționate către alte recipiente;

Outbox- mesajele ce urmează a fi trimise;

Sent Items- mesajele trimise;

Deleted Items - mesajele șterse, fie că acestea sunt primite, trimise sau șterse înainte de a fi trimise (că te-ai răzgândit).

Mesajele se șterg (logic) cu ajutorul butonului *Delete*, ele fiind mutate în recipientul *Deleted items*, de unde pot fi șterse definitiv.

Liste e-mail

Să presupunem că ai de trimis mesaje pe o anumită temă, periodic, unui grup de prieteni din toată țara, care au acces la e-mail. Este destul de complicat ca de fiecare dată să le scrii adresele tuturor (la *To:* sau *cc:*), chiar dacă folosești și o agendă de adrese. Programatorii de sisteme e-mail și-au pus și ei această problemă, rezultatul muncii lor fiind așa-zisele liste e-mail (sau liste de discuție cu adrese). Astfel, pe un server se simulează existența unui utilizator, având o anumită adresă, care este a tuturor, în sensul că oricine se poate folosi de ea, dar, care practic nu e a nimănu.

Astfel, de exemplu, `lprofi@list.sfos.ro` este o adresă a profesorilor de informatică din România. Oricine poate trimite o scrisoare pe această adresă. În plus, orice scrisoare primită pe această adresă este apoi trimisă la toți profesorii de informatică din țară care sunt înscriși în lista acestor profesori, atașată adresei. Așadar, *lprofi* este o listă e-mail.

În general, o listă de discuție constă dintr-o astfel de adresă care servește drept "reflector" pentru scrisorile primite de ea. Dacă vreau să scriu tuturor profesorilor de informatică înscriși în lista *lprofi*, voi expedia mesajul doar la adresa `lprofi@list.sfos.ro`.

Mesajul va fi primit doar de aceia care sunt deja înscriși în această listă. Înscrierea se face fie manual (prin intermediul administratorului listei), fie automat. Înscrierea automată într-o anumită listă `lista@domeniu` se face, de obicei, trimițând un mesaj pe adresa `listserv@domeniu` sau `majordomo@domeniu`, fără subiect, cu textul mesajului format dintr-o singură linie:

```
subscribe lista adresa_ta_de_e-mail
```

De exemplu, eu (`bogdan@lbbc.sorosis.ro`) pentru a mă înscrie în lista de discuții a profesorilor de informatică, am trimis o scrisoare de subscriere de forma:

```
To: listserv@list.sfos.ro
Cc:
Subject: Message text:
subscribe lprofi bogdan@lbbc.sorosis.ro
```

Apoi, dacă vroiam să fac cunoscută colegilor mei o anumită problemă, trimiteam mesajul dorit pe adresa `lprofi@list.sfos.ro`. Dacă vreodată voi dori să nu mai primesc scrisori de la persoanele cuprinse în lista *lprofi*, voi trimite un mesaj similar de ieșire din listă, pe aceeași adresă a serverului:

```
listserv@list.sfos.ro:
unsubscribe lprofi bogdan@lbbc.sorosis.ro
```

În cazul listei *Cassini-Romania*, subscrierea se face trimițând un mesaj pe adresa majordomo@mbox.ulisse.it, iar adresa pentru scrisori este: cassini-romania@mbox.ulisse.it. Această listă e-mail este gestionată de profesorii și elevii de la *Liceul Teoretic "G.D. Cassini* din Genova și temele de discuție sunt dintre cele mai diverse. Se poate conversa în limba engleză, italiană, română sau franceză.

În România poți găsi o serie întreagă de liste de discuții pentru tineret, cum ar fi: suflete.ranite@list.sfos.ro sau contact@list.sfos.ro. Inscrierea în aceste liste se face pe adresa listserv@list.sfos.ro.

Mii de liste e-mail internaționale pot fi obținute dacă scrii pe adresa

listserv@bitnic.educom.edusimplulmesaj:list global.

Dacă vrei să trimiți cuiva o scrisoare prin Internet conținând informații confidențiale, va trebui să folosești un program tip *PGP (Pretty Good Privacy)*. El folosește o metodă de codificare pe baza unei chei publice. Acest sistem de criptare utilizează, de fapt, două chei: o cheie publică pentru a cripta mesajele, și una privată, pentru decriptare. PGP este disponibil ca program "freeware" la Institutul *MIT*, pe Internet, cu FTP la adresa: <ftp://net-dist.mit.edu/pub/PGP/>. Mai întâi citește fișierul *README*.

Dacă nu cunoști adresa e-mail a unei anumite persoane și ai nevoie de ea, există o serie de servicii cu ajutorul cărora ai putea s-o afli. De exemplu, firma *Excite* are un astfel de serviciu, la adresa Web: <http://excite.com/>, iar *Four11* la <http://www.Four11.com/>, *Internet Address Finder* la <http://www.iaf.net/> și *Bigfoot* la <http://www.bigfoot.com/>. Aceste servicii pot fi folosite chiar și împreună, pentru o căutare mai eficientă. Dacă vrei să te asiguri că vei putea fi găsit ușor de către oricine, cel mai bine este să te înregistrezi la fiecare dintre aceste patru servicii.

Există în Internet și o serie de locuri de unde poți să obții acces e-mail (deci și o adresă personală) gratuit, în cadrul unor pagini Web. Poți să te folosești de acest serviciu și pentru a-ți crea o altă adresă e-mail decât cea pe care o folosești în mod curent. Ai putea avea nevoie de ea atunci când nu ești acasă, în orașul tău. O astfel de adresă e-mail se numește *hotmail*, iar servicii de acest gen pot fi obținute de la adresele:

<http://www.hotmail.com/>

<http://www.iname.com/>

<http://www.forevermail.com/>

<http://www.lovemail.com/>

Să nu faci	Poți să faci
1. Să nu incluzi întregul conținut al unei scrisori primite în textul scrisorii de răspuns.	1. Să tai nemilos. Lasă doar textul minim necesar pentru a arăta la ce răspunzi. Niciodată să nu incluzi antetul scrisorii, cu excepția, să zicem, a liniei <i>From:</i> .
2. Să nu răspunzi la un punct dintr-o scrisoare fără a cita și a preciza cine a spus lucrul la care răspunzi.	2. Citează scurt. Dacă linia originală de subiect a fost " <i>propunere</i> ", asigură-te că linia ta de subiect, din răspuns, va fi " <i>Re: propunere</i> ". Multe programe fac asta automat. Prin convenție de rețea, liniile din scrisoarea primită, incluse în cea trimisă, vor fi precedate de simbolul ":". Unele programe e-mail și de știri fac acest lucru în mod automat.
3. Nu trimite mesaje de genul: " <i>De ce nu zice nimeni nimic despre X?</i> " sau " <i>Cine vrea să vorbim despre X?</i> "	3. E întotdeauna riscant să începi o nouă temă de discuție, deoarece se poate isca un mare război în grup! Dar dacă vrei să-ti asumi riscul, atunci spune pe cont propriu ceva despre subiect.
4. Nu trimite linii mai lungi de 70 de caractere. Unele porți e-mail trunchiază liniile prea lungi și nu se știe ce va ajunge la destinație!	4. Câteva programe e-mail par a introduce retururi de car pentru tine, dar, de fapt, nu o fac, așa încât fiecare paragraf este o linie foarte lungă. Trebuie să știi care sunt limitele programului utilizat de tine.
5. Nu trimite un mesaj scris doar cu majuscule. Mesajele scrise doar cu litere mari sunt mult mai dificil de citit decât cele cu litere mici sau cu ambele.	5. Folosește scrierea cu minuscule și majuscule normală. Separă paragrafele din textul mesajului prin linii goale. Fă în așa fel încât mesajele pe care le trimiți să fie atrăgătoare pentru potențialii cititori.
6. Nu trăda confidențialitatea. Așa-dar, nu cita o scrisoare personală, făcând-o cunoscută astfel și altor persoane.	6. Citește atent câmpurile <i>To:</i> și <i>Cc:</i> din mesajul tău înainte de a-i trimite. Ești sigur că acolo vrei să trimiți scrisoarea?
7. Nu spune lucruri care ar putea fi interpretate ca puncte de vedere oficiale ale organizației din care faci parte.	7. Tratează fiecare mesaj ca și cum ar trebui să trimiți o copie șefului tău, ministerului de care aparține serviciul tău sau celui mai rău inamic.

<p>8. Nu lăsa pe seama perspicacității cititorilor tăi să înțeleagă diferența dintre cuvintele serioase și cele comice sau sarcastice. Sunt greu de redat în scris, și de înțeles astfel de nuanțe.</p>	<p>8. Nu uita că vocea ta nu poate fi auzită în Internet. Folosește pentru a exprima diferite nuanțe, simboluri emoționale - "zâmbăricii" (vezi secțiunea următoare) precum :) sau ;-). Poți, de asemenea, să folosești literele mari pentru citate, sau convențiile de rețea pentru litere înclinate (italice) sau sublinieri, ca mai jos: "Ai spus că pasajul de chitară solo din "Comfortably Numb" din albumul <u>The Wall</u> al lui Pink Floyd a fost *neconvingător*. Ti-ai IESIT DIN MINȚI???!!"</p>
<p>9. Nu trimite scrisori care să nu spună nimic în afară de ceva de genul: "și eu la fel" Este de-a dreptul enervantă combinația dintre așa ceva și regulile 1 și 2.</p>	<p>9. Să îți minte cuvintele memorabile ale lui Martin Farquhar Tupper (1810-1889): "Tăcerea la timp e mult mai elocventă decât vorbirea" sau, cum spune românul, "Tăcerea e de aur".</p>

Emoticon

Când oamenii corespundea (sau comunică în vreun fel) prin Internet, emoțiile, mimica, tonul nu pot fi respectate, ca într-o conversație directă. De aceea, utilizatorii Internetului pot folosi diferite grupuri de simboluri emoționale, numite în engleză „emoticon” (sau în traducere aproximativă „zâmbilici”) care reprezintă expresii sau emoții umane. Pentru a le înțelege trebuie să le privești cu capul întors cu 90 de grade spre stânga.

În general, sunt acceptate și folosite următoarele simboluri:

:-)	Zâmbet
:-(	Supărare
:-	Nepăsare
:-o	Uimire
:-x	Discreție
:-O	Oh!
:-c	Lene
:->	Îngâmfare
:->	Tristețe

;-)	Clipire
:-t	Supărare
:-7	Afirmație falsă
:-p	Limba scoasă
:-l	Hmm!
8-	Șoc
:-9	Lingerea buzelor
:-\	Nehotărâre
:-)	Plictiseală